

Oświadczenia majątkowe

Skutkiem prac Sejmu RP w ostatnich miesiącach 2002r. było uchwalenie nowych przepisów antykorupcyjnych. W porównaniu z dotychczasowymi regulacjami, poszerzono krąg podmiotów obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych oraz zrezygnowano z utajnienia ich treści. Zarówno kierownicy jednostek organizacyjnych gminy jak i powiatu zobowiązani zostali do złożenia oświadczeń o swoim stanie majątkowym do 30 kwietnia 2003r. – według stanu na dzień 31 grudnia 2002r. Obowiązek składania oświadczeń o swoim stanie majątkowym nie ma charakteru jednorazowego – składać się je będzie co roku do 30 kwietnia.

1. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 23 listopada 2002r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustawa (Dz.U. z 2002r. Nr 214, poz. 1806)
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2003r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń majątkowych radnego gminy, wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy (...) (Dz.U. z 2003r. Nr 34, poz. 282),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2003r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń majątkowych radnego powiatu, członka zarządu powiatu, sekretarza powiatu, skarbnika powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu (...) (Dz.U. z 2003r. Nr 34, poz. 283),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 1997r. Nr 106, poz. 679, ost. zm. Dz.U. z 2002r. Nr 214, poz.1806).

2. Zakres przedmiotowy oświadczenia majątkowego

Oświadczenie majątkowe powinno zawierać informacje dotyczące majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.

Majątek wspólny

Zgodnie z art. 31 i następnymi Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wspólność majątkowa obejmuje dorobek małżonków, czyli przedmioty nabyte przez nich w czasie trwania wspólności ustawowej. W szczególności dorobek ten tworzą:

- 1) pobrane wynagrodzenie za pracę oraz za inne usługi świadczone osobiście przez któregokolwiek z małżonków,

2) dochody z majątku wspólnego, jak również z odrębnego majątku każdego z małżonków.

Majątek odrębny

Zgodnie z art. 33 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, odrębny majątek każdego z małżonków stanowią:

- 1) przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej,
- 2) przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił,
- 3) przedmioty majątkowe nabyte ze środków uzyskanych w zamian za przedmioty wymienione w dwóch punktach poprzedzających,
- 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokojenia osobistych potrzeb jednego z małżonków,
- 5) przedmioty majątkowe służące do wykonywania zawodu, jeżeli zostały nabyte ze środków należących do odrębnego majątku małżonka wykonującego ten zawód; nie dotyczy to jednak przedmiotów służących do prowadzenia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa,
- 6) prawa niezbywalne,
- 7) przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty z należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość,
- 8) wierzytelności o wynagrodzenie za pracę lub inne usługi świadczone osobiście przez jednego z małżonków,
- 9) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków,
- 10) prawa autorskie twórcy, prawa twórcy wynalazku, wzoru lub projektu racjonalizatorskiego.

Osoba składająca oświadczenie majątkowe określa w nim przynależność poszczególnych składników majątkowych, dochodów i zobowiązań do majątku odrębnego i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową (zamiarem projektodawców było również objęcie zakresem przedmiotowym oświadczenia także majątku odrębnego współmałżonka ale odstąpiono od tej propozycji).

3. Informacje zawarte w formularzach

Formularze stanowiące załącznik do rozporządzeń konkretyzują wymagania ustaw, zgodnie z którymi oświadczenie majątkowe powinno zawierać informacje o:

- 1) zasobach pieniężnych,
- 2) nieruchomościach,
- 3) udziałach i akcjach w spółkach handlowych,
- 4) o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu,
- 5) dane o prowadzeniu działalności gospodarczej,
- 6) dane dotyczące zajmowania stanowisk w spółkach handlowych,
- 7) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu,
- 8) mieniu ruchomym o wartości powyżej 10 000 zł,
- 9) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 zł, w tym o zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.

Do oświadczenia należy dołączyć kopię PITu (zeznania za rok poprzedni) oraz ewentualną jego korektę (wszystko w dwóch egzemplarzach).

Do pierwszego oświadczenia majątkowego należy dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej (jeżeli prowadzili ją przed dniem powołania lub zatrudnienia).

4. Powstanie obowiązku złożenia oświadczenia

Obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego powstaje z chwilą powołania na stanowisko – 30 dni od powołania.

Kolejne oświadczenia składa się co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego oraz w dniu odwołania ze stanowiska.

5. Analiza oświadczeń

Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonują osoby, którym złożono oświadczenie. Osoby, którym złożono oświadczenie przekazują jeden egzemplarz urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie majątkowe.

Analizy danych w oświadczeniu majątkowym dokonuje również urząd skarbowy, uwzględniając zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) małżonka osoby składającej oświadczenie.

Podmioty dokonujące analizy są uprawnione do porównania treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz dołączonymi do nich kopiami zeznań o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT).

Oświadczenie majątkowe przechowuje się przez 6 lat.

W przypadku podejrzenia, że osoba składająca oświadczenie majątkowe podała w nim nieprawdę lub zataiła prawdę, podmiot dokonujący analizy oświadczenia występuje do dyrektora urzędu kontroli skarbowej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie w wnioskiem o kontrolę jej oświadczenia majątkowego. W przypadku odmowy wszczęcia kontroli oświadczenia podmiotowi, który złożył wniosek w tej sprawie przysługuje odwołanie do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Postępowanie jest sformalizowane – do postępowania w sprawie kontroli oświadczenia majątkowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 28 września 1991r. o kontroli skarbowej (t.j. Dz.U. z 1999r. Nr 54, poz. 572 ze zm.).

Podmiot dokonujący analizy oświadczeń majątkowych (przewodniczący organu stanowiącego) w terminie do 30 października każdego roku przedstawia Radzie Miasta informację o:

- 1) osobach, które nie złożyły oświadczenia majątkowego lub złożyły je po terminie,
- 2) nieprawidłowościach stwierdzonych w analizowanych oświadczeniach majątkowych wraz z ich opisem i wykazem osób, które złożyły nieprawidłowe oświadczenia,
- 3) działaniach podjętych w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w analizowanych oświadczeniach majątkowych.

6. Skutki zaniechania

Niezłożenie oświadczenia majątkowego w terminie powoduje utratę wynagrodzenia za okres od dnia, w którym powinno być złożone, do dnia złożenia oświadczenia.

Niezłożenie oświadczenia majątkowego w terminie skutkuje również odwołaniem ze stanowiska najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia.

7. Nieprawda lub nierzetelność

Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 §1 Kodeksu karnego (Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3).

8. Jawność informacji

Informacje podane w oświadczeniu majątkowym są jawne, z wyłączeniem informacji o adresie zamieszkania składającego oświadczenie majątkowe oraz o miejscu położenia nieruchomości.

Jawne informacje zawarte w oświadczeniu publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej (ustawa z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001r. Nr 12, poz. 1198).

Do czasu utworzenia BIP informacje udostępnia się w sieci teleinformatycznej, a w razie jej braku udostępnia się do wglądu w siedzibie jednostki.

9. Inne zakazy

Kierownicy jednostek organizacyjnych w trakcie pełnienia funkcji oraz przez okres 3 lat po zakończeniu pełnienia funkcji, nie mogą przyjmować jakiegokolwiek świadczenia o charakterze majątkowym, nieodpłatnie lub odpłatnie w wysokości niższej od jego rzeczywistej wartości od podmiotu lub podmiotu zależnego, jeżeli biorąc udział w wydaniu rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych jego dotyczących mieli bezpośredni wpływ na jego treść. Pojęcie "rzeczywistej wartości" świadczenia należy odnieść do jego wartości rynkowej. Zakaz ów nie dotyczy nabycia przedmiotu lub usługi dostępnych w ramach publicznej oferty, a także nie dotyczy przedmiotów zwyczajowo wykorzystywanych w celach reklamowych i promocyjnych oraz zagród przyznawanych w konkursach na działalność artystyczną.